ТРОЄРУЧИЦЯ

Парафіяльний часопис храму Богородиці Троєручиці
Української Греко-Католицької Церкви в Естонії

м. Таллінн **червень 2017 р. Б. №6(30)**

Ч Е Р В Е Н Ь 2 0 1 7

ПОНЕДІЛОК	ВІВТОРОК	СЕРЕДА	ЧЕТВЕР	П'ЯТНИЦЯ	СУБОТА	НЕДІЛЯ
			1 *Св. Літургія* *09:00*	2	3	4 **ЗІСЛАННЯ СВЯТОГО ДУХА.** *Свята Літургія* *10:00 – Таллінн*
5 *Св. Літургія* *09:00*	6 *Св. Літургія* *09:00*	7 *Св. Літургія* *09:00*	8 *Св. Літургія* *09:00*	9	10	11 *Неділя 1-та* *по Зісланні Св. Духа.* *Всіх святих.* *Свята Літургія* *10:00 – Таллінн* *16:00 – Тарту*
12 *Св. Літургія* *09:00*	13 *Св. Літургія* *09:00*	14 *Св. Літургія* *09:00*	15 *Св. Літургія* *09:00*	16	17	18 *Неділя 2-та* *по Зісланні Св. Духа.* *Свята Літургія* *10:00 – Таллінн* *11.30 – Біблійний гурток*
19 *Св. Літургія* *09:00*	20 *Св. Літургія* *09:00*	21 *Св. Літургія* *09:00*	22 *Св. Літургія* *09:00*	23	24 ***Різдво*** *Св. Івана Хрестителя* *13:00* - **Пильва** *Свята Літургія*	25 *Неділя 3-та* *по Зісланні Св. Духа.* *Свята Літургія* *10:00 – Таллінн* *16:00 - Хельсінкі*
26 Дитячий табір	27 Дитячий табір	28 Дитячий табір	29 Дитячий табір	30 Дитячий табір		

ЗІСЛАННЯ СВЯТОГО ДУХА

Світлий празник Пасхи завершується не менш світлим і великим празником Святої П'ятдесятниці. Після Христового Різдва і Воскресення цей празник належить до найбільших празників нашого церковного року. Зіслання Святого Духа — це наче вінець і печать насправі спасення людського роду, що здійснив Божий Син. У дні святої П'ятдесятниці сам Святий Дух помазує апостолів на проповідників Христового Благовістя. У дні Зіслання Святого Духа зароджується і починає діяти Христова Церква. Святий Дух її провадить, просвічує, освячує і зберігає на дорозі правди.

СТАРОЗАВІТНЯ П'ЯТДЕСЯТНИЦЯ

Жидівський народ ще здавна щорічно святкував три великі празники: празник Пасхи, празник П'ятдесятниці і празник Кучок. У книзі Виходу сказано: ***"Тричі на рік святкуватимете празники на мою честь. Ти пильнуватимеш свята опрісноків... Ти пильнуватимеш також свята жнив, перших плодів праці твоєї, того, що сієш у полі, і свята зборів, під кінець року, коли збиратимеш з поля працю твою"*** (23, 14-16).

Свою назву має празник від того, що це був 50-ий день після празника Пасхи, а також 50-ий день від початку жнив. Первісно П'ятдесятниця — це було свято жнив і подяки. Того дня за приписом закону приходила до Єрусалима велика кількість жидів з усіх-усюд, навіть з далеких країв, щоб подякувати Богові за земні плоди та скласти з них у храмі свою жертву. Пізніше до празника П'ятдесятниці, як свята жнив, долучився ще й історичний мотив: річниця надання Божого Закону на горі Синай 50-го дня після виходу з Єгипту.

ХРИСТИЯНСЬКА П'ЯТДЕСЯТНИЦЯ

Апостоли й перші християни як празник Пасхи, так і празник П'ятдесятниці перейняли від Старого Завіту й залишили його назву, але надали йому цілком іншого змісту і значення, бо і для них це був 50-ий день після Пасхи. Головний мотив святкування П'ятдесятниці для новозавітньої Церкви — це подія зіслання Святого Духа на апостолів. Звідси цей празник має ще інші назви: день Зіслання Святого Духа або День Святої Тройці.

Зіслання Святого Духа для первісної християнської Церкви було такою радісною, урочистою й важливою подією, що цей празник прирівнювався до празника Пасхи і Христового Різдва. Святкування цього празника, подібно як і празника Пасхи, з часом продовжується на цілий тиждень, який також набуває привілей загальниці.

СВЯТІ ТАЇНСТВА

(Використано матеріали: «Як поводитися у храмі; Порадник богомольця» - Львів: Свічадо, 2008)

У цьому розділі зібрано питання, що стосуються Таїнств Хрещення, Миропомазання, Причастя (новоохрещених), Подружжя, Сповіді, Єлеопомазання та Рукоположення (Священства).

Перед тим, як приймати таїнства чи брати у них участь, корисно дізнатися, що вони означають і як свідомо до них приступати. Святі таїнства називають видимими знаками невидимої Божої благодаті. В нашому обряді існує багато звичаїв, пов'язаних із звершенням того чи того таїнства, тому далі подаємо питання і відповіді на них, які допоможуть у розумінні окремих таїнств та обрядів, пов'язаних із ними.

ХРЕЩЕННЯ, МИРОПОМАЗАННЯ ТА ПРИЧАСТЯ НОВООХРЕЩЕНИХ

«У хрещенні людина через обмивання природною водою з призиванням імені Бога Отця, і Сина, і Святого Духа звільняється від гріха, відроджується до нового життя, зодягається в Христа і стає членом Церкви, яка є Його Тілом».

У нашому обряді прийнято уділяти одночасно всі три Таїнства християнського втаємничення, тобто Хрещення, Миропомазання і Євхаристію. Це пов'язано з традицією первісної Церкви, згідно з якою, тих, хто мав намір охреститися (оглашенних), поступово впроваджували у правди християнської віри. Таке впровадження супроводжувалося звершенням відповідних таїнств.

У Катехизмі Католицької Церкви читаємо: ***«Народжені до нового життя через хрещення, вірні зміцнені Таїнством Миропомазання й отримують у Євхаристії хліб вічного життя».*** Таїнства Хрещення і Миропомазання в нашому обряді звершуються під час одного богослуження.

• Хто може охрестити?

Хрещення зазвичай уділяє священик - парох або за дозволом пароха, інший священик. За особливих обставин дозволено охрестити диякону, монахові або іншому вірному, християнинові, який знає спосіб хрещення. У крайньому випадку це можуть вчинити й батьки.

• З якого віку можна/потрібно охрещувати дітей?

Традиційно дітей охрещують якомога швидше після народження. У церковних законах з цього приводу сказано: ***«Батьки зобов'язані охрестити дитину якнайскоріше, відповідно до законного звичаю»***.

В давнину це пов'язували і з тим, що новонароджений, позбавлений елементарної медичної опіки, міг померти неохрещеним, тому церковний устав приписує охрещувати недужих немовлят одразу після народження. Сьогодні також немає підстав відкладати цю подію на пізніше.

• Як хрестять дорослих? Яке приготування передбачено для тих, хто бажає охреститися в дорослому віці?

«Для того, щоб той, хто вийшов з дитинства, міг охреститися, потрібно, щоб він виявив бажання прийняти хрещення, був достатньо обізнаний з істинами віри і був випробуваний у християнському житті; слід його також напоумити про необхідність каятись за свої гріхи». Особливість хрещення дорослих полягає в тому, що вони свідомо приймають це Таїнство. Хрещенню дорослих передує період приготування (катехуменату), а сам чин відрізняється від хрещення дітей лише тим, що охрещуваний сам відповідає на питання священика, проказує Символ віри («Вірую») і самостійно приступає до причастя після звершення хрещення і миропомазання.

• До якого віку хрестять осіб за чином дитячого хрещення?

Церковні приписи не подають конкретного віку, але, згідно з узвичаєним порядком, як дітей хрестять осіб до семирічного віку. Старші діти приймають таїнство за чином хрещення дорослих.

• Хто надає ім'я дитині й чи можна називати дітей нехристиянськими іменами?

При хрещенні імена дітям надають батьки. Існує давня традиція, згідно з якою батьки називають охрещуваних іменами християнських святих, віддаючи таким чином дітей під опіку того чи того святого. Згідно з традицією, новонародженого іменували восьмого дня після народження. Для цього священик у притворі храму читав над немовлям спеціальну молитву, яка в наших служебниках називається «Молитва для наменування дитяти, що приймає ім'я». Зазвичай вибирають ім'я християнського святого, день пам’яті якого припав на день народження, восьмий день після народження, день хрещення або найближчі

дні. Якщо назвати дитину «нехристиянським» іменем (тобто таким, якого немає у переліку християнських святих), то вона згодом не матиме «іменин», - свята пам’яті покровителя, на честь якого вибрано ім'я для хрещення.

• Яка функція хресних батьків і хто ними може бути?

У східному обряді хрестять як немовлят, так і дорослих. І в тому, і в тому випадку потрібні хресні батьки, які присутні при хрещенні і на яких покладається обов'язок допомагати рідним батькам у християнському вихованні охрещуваного. Згідно з найдавнішим звичаєм Церкви, охрещуваний мусить мати принаймні одного хресного батька. Внаслідок участи в Таїнстві Хрещення хресні батьки набувають духовного споріднення зі своїм хрещеником. Тому церковні закони забороняють шлюби між ними .

• Які є вимоги до хресних батьків?

Особи, які мають стати хресними батьками, самі зобов’язані бути добрими християнами. Тому перед тим, як запрошувати когось у хресні батьки для дитини, потрібно довідатися, чи ці особи не мають для цього якихось перешкод (чи охрещені, чи перебувають у шлюбі, чи є практикуючими християнами). Детально вимоги до хресних батьків викладено у церковних приписах, і парафіяльний священик повідомляє про них тих, хто хоче охреститися сам чи охрестити дитину.

• Як підготуватися до Таїнства Хрещення? Що з собою принести до храму? Якщо охрещуватиметься дорослий, то процес приготування до хрещення досить тривалий; про його перебіг можна довідатися у місцевого пароха. Для охрещення дитини також необхідно заздалегідь звернутися до пароха тієї церкви, до якої належать батьки дитини. В жодному разі не слід приходити одразу з дитиною і майбутніми хресними, не домовившись заздалегідь із місцевим парохом про те, коли і як має відбуватися хрещення і які для цього існують вимоги.

Під час хрещення охрещуваному подають запалену свічку, якщо таїнство уділяють немовляті, свічку тримають хресні батьки. Свічку можна принести зі собою, а також отримати у храмі. Новоохрещеного одягають у білу одіж, яка символізує нове народження. При хрещенні немовлят уживають шмат білого полотна, яке називають ***«крижмом»*** і в яке загортають новоохрещеного. Це полотно приносять хресні батьки, і щодо цього існують місцеві звичаї, тому корисно про них довідатися заздалегідь.

• Як відбувається власне чин хрещення?

У призначений час той, хто бажає охреститися, приходить (немовля приносять) до храму разом із хресними батьками. Хрещення починається в притворі церкви, бо неохрещений не має права перебувати у храмі вірних. Тут відбувається перша частина чину, яка називається «оглашення». Оглашення передбачає відречення від сатани та проголошення Символу віри, які дорослий хрещеник і проказує сам, а за дитину це роблять хресні батьки. Далі священик помазує хрещеника «єлеєм оглашенних». Це помазання молитовні тексти називають «єлеєм радости», ним помазують частини тіла охрещуваного, щоб *«...був відкритим ум його на розуміння і прийняття таїнств віри Христової....(чоло), на зцілення душі і тіла... (плечі); ...на слухання віри і на прийняття голосу Божественного Євангелія (вуха); ...щоб підносив руки свої до святині і чинив правду на всякий час... (руки); ... щоб ходив слідами заповідей Христових... (ноги)» тощо».*

Одразу після помазання священик занурює охрещуваного в купіль (або обливає водою), при цьому промовляючи: ***«Хрещається раб Божий (ім'я) в ім'я Отця і Сина і Святого Духа».*** Занурювання означає смерть старої грішної людини і народження нової - християнина. Білий одяг, в який священик одягає новоохрещеного, це знак духовної чистоти, яку він отримав при хрещенні, й нагадування про обов'язок жити гідно й по-християнськи. Як роздягання перед хрещенням символізує покидання «давньої» грішної людини, так одягання в новий білий одяг означає народження «нової» людини, яка заново постала з купелі хрещення. Якщо є такий звичай, то після одягання священик подає новоохрещеному або хресним батькам запалену свічку. При цьому промовляє такі слова: ***«Прийми оцю палаючу свічку і старайся у всьому житті твоєму просвічуватися світлом віри і добрих діл...»***

• Як хрестять в небезпеці смерти?

У небезпеці смерті требник (богослужбова книга) приписує новонароджене дитя одразу охрестити, занурюючи його в воду (або поливаючи) тричі, мовлячи такі слова: ***«Хрещається раб Божий (ім'я) в ім'я Отця і Сина і Святого Духа».*** Якщо небезпека мине, то священик доповнить таке Хрещення Таїнством Миропомазання та відповідними молитвами. Того, хто вийшов з дитячого віку, в небезпеці смерті можна охрестити, якщо він якоюсь мірою обізнаний із істинами християнської віри і якимось чином виявив бажання прийняти хрещення.

ХТО ТАКИЙ ГРЕКО-КАТОЛИК?

Як зародилася УГКЦ?

Унійна Церква

Внаслідок укладання Берестейської унії в 1596 році в історії Української Церкви розпочався новий період. Це було повернення християн Київської традиції до лона Католицької Церкви під проводом Папи Римського. Наша Церква зберегла свої традиції і знову з'єдналася з Римським архиєреєм. Унія сформувала церковне життя та покращила рівень освіти серед духовенства.

Серед головних домовленостей унії були: збереження Євхаристії під двома видами, збереження форми Тайни Хрещення, збереження календаря, одружене священство та дотримування своїх давніх релігійних практик. Загалом є 33 артикули Берестейської унії.

Після 1596 року нашу Церкву називали Уніатською. Під час перебування Галичини в Австро-Угорській імперії наша Церква отримала назву Українська Греко-Католицька Церква, а її вірні почали називатися греко-католиками. Це зробила імператриця Марія-Терезія у 1772 році. Це піднесло рівень Церкви на якісно новий рівень та зрівняло у правах з Римо-Католицькою Церквою.

Греко-католик отримує благодать єдності з апостольським престолом та одночасно благодать прославляти Бога в різноманітні способи, бо католики єднаються в різноманітті обрядів.

Що пережила наша Церква у XX ст.?

Переслідування та підпілля

УГКЦ постійно розвивалася, особливо коли її главою був митрополит Андрей Шептицький. Але через два роки після його смерті в березні 1946 року нашу Церкву змусили піти у підпілля. Жорстоке переслідування з боку московської влади призвело до численних арештів єпископату та священиків в концентраційних таборах Росії. Тогочасний глава УГКЦ, Йосип Сліпий, пробув на засланні 18 років, але залишився вірним своїй Церкві, народу та Папі. Після заслання митрополита Йосипа, стоячи та аплодуючи, зустрічали в Римі єпископи з усього світу, коли він входив на засідання II Ватиканського Собору в 1963 році. А Папа Іван XXIII назвав його «Живим ісповідником віри».

Йосип Сліпий зробив для свого народу дуже багато. Перебуваючи в Римі, він турбувався про духовний та інтелектуальний зріст своєї пастви. Він вислав до України дуже багато літератури, зокрема молитовник «Прийдіте поклонімося», який є в кожній християнській родині – це заслуга патріарха. Він казав:«Буде книжка – знайдеться й читач».

В 2001 році Папа Іван Павло II у Львові проголосив 28 блаженних УГКЦ. Історія життя кожного з них – це свідоцтво віри та вірності, мужності та витривалості. Їхній приклад надихає до наслідування та до розвитку Української Греко-Католицької Церкви. Вони насіння посадили, а ми його ростимо.

Який сучасний стан УГКЦ?

Сьогодні Українська Греко-Католицька Церква є найбільшою Східною Католицькою Церквою свого права (Ecclesia sui juris) і продовжує стрімко розвиватися. Структури УГКЦ працюють у багатьох напрямах.

Головними напрямами праці УГКЦ є:

Провід – священик, монашество і миряни працюють разом, будуючи парафію як місце зустрічі з живимХристом.

Літургія – вірні моляться Богу і зростають в Його благодаті.

Катехизація – вірні отримують знання про свою віру й Церкву.

Койнонія – вірні будують спільноту.

Дияконія – вірні йдуть за межі парафії служити іншим.

Місійність – вірні євангелізують інших, запрошують їх до життя в Христі.

Структура УГКЦ охоплює 6 митрополій: Львівську, Тернопільсько-Зборівську, Івано-Франківську, Перемишльсько-Варшавську, Філадельфійську, Вінніпезьку та Куритибську.

УГКЦ широко діє в таких країнах світу: Польща, Франція, Німеччина, Великобританія, Канада, США, Бразилія, Аргентина, Австралія та ін.

На території України в структурі УГКЦ діє 4 архиєпархії: Київська, Львівська, Івано-Франківська та Тернопільсько-Зборівська; 5 єпархій: Стрийська, Сокальсько-Жовківська, Коломийсько-Чернівецька, Самбірсько-Дрогобицька та Бучацька; 5 екзархатів: Донецький, Харківський, Одеський, Кримський та Луцький.

Структура УГКЦ налічує 115 монастирів, 3646 парафій має близько 2500 священиків та 1500 монахів та монахинь.

Греко-католики перебувають у єдності з Римським престолом і водночас зберігають традицію східного християнства.

Та ніколи не забуваймо про любов до християн інших конфесій!

Нову заповідь даю вам, щоб ви любили один одного!
Як я був полюбив вас, так любіте і ви один одного!
З того усі спізнають, що мої ви учні, коли любов взаємну будете мати.
(Йо. 13, 34–35).

(За матеріалами Комісії у справах мирян УГКЦ)

Притча - Дві лепти

Новоспечений ігумен монастиря відправляв чергову Святу Літургію. Це було велике свято, тож на неї прийшло багато людей, але, щоб виділити з-поміж натовпу і дати шану високопосадовцям, запросив їх Службу Божу стояти в закристії, а по закінченні покликав цих багатих осіб на гостину. Так минув день.

Вночі священикові приснилося, що до нього прийшов Бог і сказав: – Велика нині відправа була! Одні дякували за зіслані ласки, інші просили, вимолювали! Багато людей прийшло! – Боже, дякую, з Твоєю допомогою… – промовив уві сні священик, – навіть, були високопосадовці, яких я покликав на почесне місце!

– Але я щось вдови не бачив поміж них…

– Яка вдова? Чия вдова? – запитав.

– Та, в якої я прийняв дві лепти…

«…Чимало заможних кидали багато, і ось прийшла одна вбога вдовиця і вкинула дві лепти, тобто кодрант. І прикликавши своїх учнів, сказав їм: «Істинно кажу вам, що ота вбога вдовиця вкинула більш від усіх, які кидали у скарбницю. Усі бо кидали з свого надміру, вона ж з убозтва свого все, що мала, вкинула, – увесь свій прожиток» (Мк.12. 41-44).

Юлія Головчин

ОГОЛОШЕННЯ

Літній табір - канікули з Богом

Пасторально-міграційний відділ УГКЦ, проведе у Латвії літній табір для дітей українців, які мешкають в країнах Балтії.

Місцем проведення літнього християнського табору для дітей з Естонії, Латвії та Литви стане комплекс «Gošivs», розташований в 10 км. від Єлгави (Jelgavas, Латвія).

Табір триватиме з 26 по 30 червня.

Для участі запрошуються діти віком від 7 до 16 років.

Бажаючих просимо зголошуватись до 10 червня.

www.gosivs.lv – місце проведення табору.

Привітання з днем народження

Щиро вітаємо наших прихожан, які святкують свій день народження у червні: Лілія Оприск (01.06), Анна-Марія Кісс (05.06), Мустіянович Зеновій (05.06), Валерій Гартованець (05.06) Марія Луник (06.06), Еріка Баб'як (06.06), Осімов Нікіта (14.06), Конт Галина (28.06).

Многих та Богом благословенних літ!

Видавець: Храм Богородиці Троєручиці, УГКЦ. Відповідальний: о. Олег Поп'юк
Часопис видається на правах внутрішнього розповсюдження. Редакція не несе відповідальності за точність фактів, власних імен, цифр та інших даних.
Адреса: Laboratooriumi 22, Tallinn 10133 Тел: +372 583 52 562;
e-mail: oleg.popiuk@gmail.com; www.ugcc.ee